

איחוד ה'אמירות' באלול: 'האמרת'... ו'האמירך'...

ולכן בתחילה כותב: "אין להם עד מוכיח במקרא" ומסיים: "ומצאת להם עד" - סתם ברם, מאחר ולפירושו הראשון אין כלל שום סימוכין הריהו מביא את הפירוש מלשון "תפארת" כפירוש משני

והביאור בזה:

התיבה-המנחה בפסוק:

"היום- הזה ה' אלוקיך מצווך"

רש"י על דברים פרק כו פסוק טז

היום הזה ה' אלהיך מצווך - בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו זו ביום נכטוית עליהם:

כלומר "היום" = הווה תמידי!

ומעתה אם יפרש כריה"ל ש"יפה פירש":

☒ האמנם תמיד - עשית הישר עד שיאמר שהוא יהיה אלוקיך?!

☒ האמנם תמיד - הקב"ה מתנהג עמנו בהנהגה ניסית ומחמיאה, עד שנאמר שחפצנו להיות לו לעם סגולה?!

לכן פירש"י "האמרה-מינימאלית" המצוייה תדיר!

4. ביחס ל"האמרת" נקט רש"י לשון: "הבדלתו" וביחס ל"האמירך" - לשון: "הפרישך"
5. רש"י פותח בהצהרה ודאית: "אין להם עד מוכיח במקרא" ומסיים: "ומצאתי להם עד" ?
6. מדוע העדיף פירוש שאין לו שום סימוכין במקרא ? ולא אימץ פרשנותם של שאר מפרשי המקרא הנראים "פשוטים" יותר ונתמכים בסימוכין-מקראיים כדלקמן:

אבן עזרא על דברים פרק כו פסוק יז

(יז) האמרת - מלשון גדולה וקרוב מגזרת בראש אמיר ויאמר רבי יהודה הלוי הספרדי נ"ע כי המלה מגזרת ויאמר והטעם כי עשית הישר עד שיאמר שהוא יהי אלהיך גם הוא עושי לך עד שאמרת שתהי לו לעם סגולה ויפה פירש...

ספר ישעיה פרק יז

(ו) וְנִשְׂאָר בּוֹ עוֹלָלַת בְּנֵי־קֶרֶךְ זֵית שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה גְרָגְרִים בְּרֹאשׁ אָמִיר ...

מצודות ציון:

אמיר - הוא נוף העליון

רש"י:

בראש אמיר - בראש הענף.

כנראה שרש"י נצמד לפירושו: "הפרשה והבדלה" לא מסיבות לשוניות בלבד אלא מפני שאר הפירושים לא נראים לו מבחינת ההקשר-התוכני של הפסוקים

אלא שאילו היה לשאר הפרשנים "עד מוכיח" היה רש"י נאלץ לפרש כמותם למרות הקושי-התוכני

ספר דברים פרק כו

(טז) היום הזה יודך אלהיך מצווך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך:

(יז) את יודך האמרת היום להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו:

(יח) ויודך האמירך היום להיות לו לעם סגולה באשר דבר לך ולשמר כל מצותיו: (יט) ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיתך עם קדש ליודך אלהיך באשר דבר:

רש"י על דברים פרק כו פסוק יז

האמרת והאמירך

- ☒ אין להם עד מוכיח במקרא!
- ☒ ולו נראה: שהוא לשון הפרשה והבדלה:
- ☒ הבדלתו לך מאלהי עובדי כוכבים להיות לך לאלהים
- ☒ והוא הפרישך אליו מעמי הארץ להיות לו לעם סגולה
- ☒ ומצאתי להם עד והוא לשון תפארת כמו יתאמרו כל פועלי און:

שאלות לעיון:

1. למה לא הסתפק רש"י בביאור המילה: "האמרת" ?
2. למה לרש"י לצטט מילים שכתובות בפסוק עצמו
3. מה בין "הבדלה" ל"הפרשה" ?

